Mig langar til að fara með nokkrar vísur eftir Látra-Björgu fyrir ykkur. Eg lærði þar margar af þjóðminu Katrínu Finnsdóttur ömmu minni. Hún ólst upp í Hvalvatnsveit, bjó seinni búi í Bárðardal en um síðir flutti hún suður í Flóa og lifði það að verða nær níræð við góða heilsu.

Hún fór með vísur Látra Bjargar. Eg var nú farin að ríðga í þeim sumum, fór í bókasafnið hérna, þar driftu í mig þjóðar bækur um Björgu Einars dóttur og þjóðsögum og ritgerðum um skáldskapinn. Látra-Björg var fædd 1716 og dó 1783. Hún ólst upp og bjó á Látraströnd norðan Eyjafjarðar harðbýlli sveit sveit en góð fiskimið þar fyrir utan. Látraströnd er nú í eyði. Björg var talin stór athuð, komin af prestum og lærðu fólki en talið sér það aldrei til gildis.

Hún var stór og stórskorin og karlmannsígildi til vinnu á sjó og landi. Hún bjó á Látraströnd þaðan af sem hún stundaði mikið sjó, giftist ekki. Talið að hún hafi verið um 45 ára þegar hún breytti um og fór upp til fjalla.

Hún var snemma þekkt fyrir skáldskap, talin vera ákveðin skáld og stóð sumum stuggur af henni. Sagan segir að á vergangi sínum kæmi Björg að Möðruvöllum í Hörgárdal. Þar var þar Stefán Antmadur Þórarinsson, var honum illa við vergang og betl. Þegar hann kom út heilsaði Björg honum og sagði í sall vert þú Stefán minn. Reiddist Stefán og fór að skamma hana og hótaði henni þá hvað Björg.

Þó að gapan mér sé mót
og mig í sauðinn þryfki
get ég ekki heiðrað hót
hofmóðuga gikki.

Þekkti síðan á stað frá barnum. Antmadur bað hana að bíða. Settust þau og fóðuðu saman. Antmadur sagði að ekki skorti hana vitið en mann vesæl hún lét sér fara hennar gjafir illa og smér baldnidill þess frína

I

Sýslumaður Þingeyinga Jón Benediktsson stefndi Björgu
fyrir sig, hvíldi hana fyrir flakk og vildi láta hana sverja að hætta
flakkinu. Björg svaraði lítilu en hvað síðan

Beiði ég þann sem drýgði dáð
og deyði á hörðum krossi leið
að smeiða þjáð nagt og náð
ef neiðir þú mig að vinna eið. þarna er ekki ákvörðunarleið

Sýslumanni varð hverft við en lét þó ekki af, hóaði heim
sekt. Fleiri vísur kvað hún að þessu tilefni, og ekki vitað hvernig
þeirra skiftum lauk. En Jón sýslumaður veiktist og varð ekki
langlífur. Ég bað hérlendan áhugaverðan viðtakanda um aðstoð.

Þá kona sveitaleiðinga Bjargar þar var fyrst hún öðrum

Mjóvatnsveit ég vænsta veit
Verð á morðer láði
Fólk er gott en þar þann vott.
að fullt sé það af háði.

Bárðardalur er bezta sveit
þó báða sé langt á milli
þegið hef ég í þessum veit
þyngsta maga fylli.

Fnjóskadalur er herleg sveit
Fnjóskadalsveit ég byggja reit
í Fnjóskadal hrísið sprettur
í Fnjóskadal fínnst hafur og geit
í Fnjóskadal er mörg kinnin feit
Fnjóskadals hasti réttur

Í Þrjóskadal byggir heiðurs fólk
Í Þrjóskadal fæ ég skyr og mjólk
Í Þrjóskadal læt ég rjóma
Þrjóskadals kletti heilnæmt er
Þrjóskudalir gefa flot og smér
af Þrjóskadals björtum blóma

Reikjadalur er sulkur sveit
sést hann oft við fönnum
Ofanvið er í þeim reit
öllum góðum mönnum

Sléttan er bæði löng og ljót
leitun er að verri sveit
þeir sem á henni festa fót
forðamingar byggja reit

Illt er kinn fyrir utan skað
Óláns drauslar hanga
þar má ekki þvertum hlað
þurrum fötum ganga

Kvæðum ferðalegum

Kvíði eg fyrir að koma í flýt.
Kvíði eg fyrir sléttu hlíð
Kvíði víða kalda mót
Kvíðvænleg er þessi tíð

Ekki hallir hrós

Öllu er stolið úr eg síð
eins þó barmi kristar
þelamörk og fjósa hlíð (krakkinga hlíð)
það eru gamlar systur.

Og að endingu eru perlan í kveðskap
Bjarkar

Fagurt er í fjörðum
þá heilsar mér veðrið blítt
heyið grænt í görðum
hvönn og heilagfiski nýtt
En þegar veturinn að þeim gerir sveigja
Veit eg engja vetri sveit
um veraldar reit
menn og dýr þá deyja.

Hátta Björy Kraftaskálda.

Ráðamá af visum Hattabjargar frá
biskaparáðum hennar að hún unni hag sínum
dável og hefur gnótt matar sem líklegt er
um fjölkunnuga konu
Það var einhverju sinni að róið var með
hauka lóð, liðu á báti Bjargar þá var fisk-
leysi og róið að eggjum Bjarga.
Þegar lóðin var ~~lögð~~ lögð mælti Björg sér
einn öngul en kvað

Sendi eg Hrotim mildus mér
minna öngul valin
flýðru þá er fallegar,
fyrir sporðin alin.

Þegar lóðin var dregin voru allir önglar berir
nema sá er Björg mælti sér. Á honum var
liðið svo stór að undrum sætti.
Segja fróðir menn að Björg skefti
liðunum á milli skipverja

Af dvöl og Bjargar